

Sylabus k predmetu: **Rétorika**

Vyučujúci: Mgr. Štefan Zolcer, PhD.

Stručná charakteristika kurzu

Rétorika bola pôvodne jedným zo siedmich slobodných umení, takže patrila medzi základné vzdelanie tých, ktorí počas stredoveku študovali na univerzite. Je to rečnícke umenie. Schopnosť mať zaujímavé či presvedčivé prejavy (reči) na verejnosti. Podľa Platóna bola teóriou prózy. Aristoteles, z ktorého diela sa dodnes vychádza, opísal rétoriku ako umenie alebo schopnosť presvedčiť druhých, resp. vidieť, čo je v danom kontexte presvedčivé. Tak ako mnohé iné disciplíny, aj rétorika v súčasnosti znamená niečo iné, než znamenala v minulosti. Môžeme ju chápať ako subdisciplínu gramatiky (alebo jazykovedy), literatúry, psychológie komunikácie, v neposlednom rade ako subdisciplínu filozofie. Na tomto kurze sa zameriame predovšetkým na tento význam rétoriky ako súčasť filozofie a umenia diskusie. Okrem úvodných teoretických prednášok je kurz koncipovaný ako séria seminárov, kde sa pomocou vybraných tém precvičujú dané rétorické schopnosti a pravidlá logickej argumentácie. Primárnym cieľom kurzu je naučiť študentov vhodne artikulovať svoje myšlienky, vyjadriť svoje stanovisko a názor, správne argumentovať, kriticky myslieť, vhodne komunikovať a tiež počúvať alebo čítať s porozumením.

Orientačná osnova kurzu

- Úvodné predstavenie kurzu

Prednášky

- Dejiny a teória rétoriky
- Základy logiky a argumentácie. Argumentačné chyby
- Elementy kritického myslenia a základy komunikácie

Semináre – témy na diskusiu sa dohadujú počas semestra. Ponuka tém:

- Téma na diskusiu: Morálne dilemy
- Téma na diskusiu: Rôzne podoby feminizmu
- Téma na diskusiu: Ekologická a environmentálna kríza
- Téma na diskusiu: Vegetariánstvo ako problém (ekologické a morálne aspekty)
- Téma na diskusiu: Problém školstva
- Téma na diskusiu: Záverečné zhrnutie a zhodnotenie

Hodnotenie kurzu

Úspešné absolvovanie kurzu predpokladá aspoň 80% účasť (E). Pre dosiahnutie lepšieho hodnotenia je potrebné spracovať menšie úlohy v priebehu semestra – písomné alebo ústne, pričom sem patrí najmä aktivita počas seminárov (C-B), či vypracovanie referátov (B-A). Pre dosiahnutie ešte lepšieho hodnotenia je potrebné odovzdať menšiu esej, kde sa rieši vybraný problém v rozsahu cca. 2 až 4 strany. Téma by mala byť schválená vyučujúcim alebo vybraná z ponuky tém, ktoré vyučujúci poskytnú koncom semestra (B-A). Vypracované úlohy je potrebné aj ústne obhájiť počas skúškového obdobia. Konečné hodnotenie závisí aj od kvality odovzdaných a splnených úloh.

Odporúčaná literatúra

Aristoteles: *Rétorika*

Fromm, E.: *Mat' či byť?*

Mitoseková, Z.: *Teorie literatury. Historický prehľad*